

УДК 378.147:[159.9:7+81'4

Яценко Андрій

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мови ЗМІ,
заступник декана з наукової і
навчально-методичної роботи
Львівського національного
університету імені Івана Франка

КРЕАТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «КРЕАТИВНИЙ ТЕКСТ»

У сучасному суспільстві щодень росте запит на інноваційні проекти та креативні технології. Сучасні університети повинні випускати фахівців, підготовлених до нових викликів часу, аби задовольнити попит потенційних роботодавців, тому в навчальний процес варто впроваджувати нові методики та технології викладання. Завдання наставників, як стверджують лідери інноваційного мислення Девід і Том Келлі, «допомагати людині віднаходити те, що в ній уже є – спроможність за допомогою уяви формулювати нові ідеї або в новий спосіб розвивати вже наявні» [3, с. 19]. Найефективнішим для досягнення цієї мети є використання креативних методів навчання. Особливо доцільні вони під час викладання дисципліни «Креативний текст». Курс «Креативний текст» – це загальноуніверситетська вибіркова дисципліна, яка допомагає студентам різних спеціальностей набути компетентностей щодо формування творчих ідей, які є основою трансформацій у всіх сферах політичного, економічного, культурного життя.

До креативних методів навчання належать: метод мозкової атаки, метод інверсії, метод «5 чому», метод «Коло ідей», метод альтернативної історії, метод морфологічного аналізу, метод гіперболізації, метод «Skamper», метод «Якби...», методи синектики, метод «Хол слави», метод «Леонардо да Вінчі». Варто зауважити, що

також для дисципліни «Креативний текст» було модифіковано методи розвитку креативних ідей, які пропонує міжнародний експерт у галузі креативності, автор бестселерів, керівник команди з фахівців НАТО й міжнародних академіків у Франкфурті для дослідження винахідницького мислення, консультант «Ford Microsoft Kodak General Electric», Майкл Міхалко у книзі «Thinkertoys. A Handbook of Creative Thinking Techniques».

Розглянемо імплементацію деяких з цих методів у навчальний процес. *Метод або прийом Леонардо да Вінчі* – графічне втілення ідеї. Студенти, роздумуючи над проблемою, графічно зображають її, а потім аналізують. Майкл Міхалко так розглядає цей метод: «Тлумачення ваших малюнків – це як розв’язання вузлів. Для розв’язання вузла потрібно пропустити мотузку тим самим шляхом, яким вона зав’язувалася, але у зворотному напрямку. Коли ви роздивляєтеся свої малюнки в пошуках нових ідей, то нібито проходите шлях назад у вашу підсвідомість, бо малюнок бере свій початок передовсім у підсвідомості» [1, с. 286].

Схожим є метод «Хол слави», який базується на зверненні за порадою до видатних особистостей. Студентам пропонуємо створити власний «Хол слави» з видатних письменників, публіцистів, ораторів минулого століття. «Коли перед вами постає завдання, звертайтеся до «Холу слави». Виберіть собі радника та підшукайте улюблену цитату. Поміркуйте над цитатою, всі думки записуйте, а тоді ...виберіть одну думку або поєднання думок. П’ять-десять хвилин думайте над виробленням нових ідей» [1, с.193], – дає інструкції М. Міхалко. Цей метод використовуємо під час генерування творчих ідей для поетичних та прозових творів. Вдалі цитати неодноразово ставали епіграфами для студентських оповідань та новел.

Ігровий метод «Літачки ідей» використовуємо під час творчої кризи, коли креативні ідеї завмирають на стадії задуму. Кожен

учасник гри на крилах паперового літачка пише свою ідею, а потім цей літачок запускає в аудиторію, колеги міркують над ідеєю, пишуть її продовження. Під час цього взаємообміну думками часто відбуваються творчі інсайти.

Метод гіперболізації – збільшення чи зменшення об'єкту сприйняття, на цій основі конструювання нових знань про нього. Цей метод добре працює для розв'язання різних кейсів, пов'язаних з маркетингом та менеджментом, коли йдеться про збільшення чи зменшення споживацької аудиторії, просування нового друкованого продукту, його переформатування. Метод гіперболізації студенти використовують тоді, коли намагаються зорієнтуватися на споживацьку аудиторію їхнього продукту.

Важливий для студентів також метод, який ґрунтується на описі розвитку якоїсь ідеї чи історії за умови зміни результату події в минулому, – *метод альтернативної історії*. Цей методи також застосовуємо під час вивчення дисципліни «Креативний текст», генеруючи ідеї для креативних текстів від рекламних слоганів до романів Дуже схожим є *метод «Якби...»*, який теж базується на проєктуванні альтернативного розвитку подій, часом навіть фантастичному. Наприклад, за таким принципом був створений новий студентський літературний продукт «Інтерактивна книга «Librarium» на дисципліні «Креативний текст». З'явилася ця ідея після того, як студентка сформулювала альтернативну ідею: «Якби люди могли заходити в книги та ставати їх героями».

Можемо підсумувати, що креативні методи навчання сприяють набуванню фахових та загальних компетентностей у здобувачів вищої освіти, є генератором їхнього професійного зростання. Використання креативних методів навчання допоможе майбутнім фахівцям у нестандартному вирішенні проблем під час створення нових продуктів у будь-якій суспільній галузі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міхалко М. Штурмуй! 21 спосіб мислити креативно. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. 400 с.
2. Міщих Л. Креативність як вагома характеристика інноваційної діяльності викладачів вищої школи. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3303> (дата звернення: 10. 10. 2023).
3. Келлі Д., Келлі Т. Творча впевненість. Як розкрити свій потенціал. К.: Основи, 2020. 296 с.

УДК 821.161.2.09-92«18/1917»(092) ФРАНКО

Яценко Галина

кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри української преси Львівського національного університету імені Івана Франка

УРАЖЕНІ ВІРУСОМ ІМПЕРСЬКОСТІ: РОСІЙСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПУБЛІЦИСТИКИ ІВАНА ФРАНКА

Іван Франко у своїй публіцистиці зондував російську ментальність з декількох причин: насамперед у контексті українського національного питання та шляхів його реалізації, а також з метою усвідомлення ментальних зрушень, які відбулися з українцями Наддніпрянщини за довгий час перебування у затінку імперського мислення. Національну ментальність росіян Іван Франко, мабуть,